

Előfizetési árak és helyben vidéken

Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ujvidék.

Petőfi-utca 47. szám,

ahova a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Isten hozott!

Dr. Cernoch János, a kalocsai érseki egyházmegye főpásztora e hó 18-án, szombat este segédpüspöke, Dr. Horváth Győző kíséretében, a bérálás szentségének ma vasárnap, május 19-én leendő kiosztása céljából városunkba érkezett.

Dr. Csernoch János kalocsa-bácsi érseket ez alkalomból, midőn első ízben időzik városunk falai között, szívünk mélyéből, melegének teljével a legszívélyesebben üdvözljük. Üdvözljük nemcsak katolikus híveinek, de Ujvidék egész lakosságának nevében is.

Fogadtatásának, bevonulásának ünnepeisége méltó volt e város különféle felekezetei és nemzetiségei között uralkodó békés egyetértés, testvéri együttérzés béke-szelleméhez, harmoniájához, de méltó egyuttal a nagynevű elődök fenkölt szellemű, nagy tudományu, egyházi és honfiai erényekben egyaránt tündöklő dicső utód nagy nevéhez.

A főpásztor kiváló egyénisége és az egyházi hierarchia számottevő, kimagasló tagja iránt érzett meleg rokonszenyünknek és szeretetünknek adunk kifejezést akkor, midőn ide érkezése alkalmából újból, meg újból a legmelegebben üdvözljük.

Itt időzésének célja a bérálás szentségének kiosztása, a keresztény, katolikus hitben való megerősítése, de egyuttal egész lénye szeretetének ki- és szétárasztása.

Lelkes üdvözlés és éljenzés fogadta a nagynevű főpásztort s a szeretet és tiszteletnek egész melege kíséri itt időzése alkalmával.

Akinek a lelkes fogadtatás és ünnepeletés szól, mint az egyházmegye főpásztora, mint a hívek nagy taborának vezére, rá is szolgált az ünnepeletésre. A magyar főpapok sorában Dr. Csernoch János érsek a legértékesebbek közé tartozik; erre vall az is, hogy aránylag fiatalon emelkedett az egyházi méltóságokban mind magasabba. Alig néhány éve, hogy Dr. Csernoch kanonok a király kegyéből a Csanád egyházmegye püspöki székébe ült, rövid és áldásos működése után ő lépett az elhunyt, jámborlelkű Várossy Gyula érseki örökébe. S alig egy évi érseki működése alatt máris számottevő, eredményes munkásságot fej-

tett ki az egyház és iskola, a hitélet támogatása és erősítése körül.

A fiatal erőttől és alkotni vágytól duzzadó főpásztortól sokat várhat még nagykiterjedésű egyházmegyéje. Meggyőződésünk és erős a hitünk, hogy itt időzése alkalmával éles szeme itt is meglátja és felismeri a katolikus hitélet fejlesztésére, erősítésére alkalmas és még hiányzó alkotások és intézkedések szükségességét s ezeknek közvetlen felismerése után bizton várhatjuk, hogy érseki főpásztorunk kegyteljes szive melegében Ujvidék városa is részesedni fog. Az egyházfejedelmek hivatalos látogatásai soha sem szoktak nyom nélkül maradni, a helyszínén közvetlen közelről szerzett tapasztalatok mindenkor áldásos intézkedések édes gyümölcsét érlelik meg. A tisztelgések alkalmával kifejezett felekezeti béke bizonyára örömmel tölti el Csernoch érsek lelkét s midőn örömmel látjuk, hogy nagynevű egyházfejedelmünk ünneplésében e város lakói, nemzetiség és felekezet különbsége nélkül egyesülnek, újra szívből hangoztatjuk:

Isten hozott!

A Kereskedelmi Szakiskolai Tanárok Országos Egyesületének pünkösdi közgyűlése.

Mint már lapunk előző számaiban jeleztük, a Kereskedelmi Szakiskolai Tanárok Országos Egyesülete, amely évi közgyűlést mindig az országban valamely nagyobb kereskedelmi városban szokta megtartani, az idén — elfogadva a városi tanács szives meghívását — városunk falai közt fogja megtartani XVIII. évi rendes közgyűlést.

Örömmel regisztráljuk a hírt, annyival inkább, mivel a gyűlés a jelentkezők nagy száma után itélve, impozáns lefolyásúnak ígérkezik. Alig hisszük, hogy ennek az egyesületnek a vidéki városokban eddig megtartott közgyűléseire oly nagy számban és oly messze vidékről seereglettek volna össze a résztvevők, mint ez alkalommal. Eddig ugyan is nem kevesebb, mint 140 vendég jelentette be érkezését. Legnagyobb számmal (60-nal) Budapest nyolc keresk. iskolája van képviselve. A többi 80 résztvevő csaknem az ország valamennyi felső kereskedelmi iskoláját képviseli. (Szeged, Zombor, Szabadka, Arad, Temesvár, Nagybeacserek, Pancsova, Pécs, Székesfehérvár, Győr, Nagykanizsa, Veszprém, Sopron, Pozsony, Turócszentmárton, Miskolc, Szolnok, Nagyrőce, Homonna, Sátoraljaúj hely, Szatmárnémeti, Kolozsvár, összesen 31 iskola.) Azt hisszük, hogy e szokatlan nagy számban való jelentkezésnek főoka abban rejlik, hogy városunk nemcsak mint ipari és ke-

reskedelmi géopont ismeretes országszerte, hanem kulturális tekintetben is oly rohamos fejlődést mutatott, melyhez fogható Dél-Magyarország egyik városa sem mutathat fel.

Az ujvidéki felső kereskedelmi iskola tanári testületének tagjaiból és a lakosság széles rétegeiből alakult rendező bizottság már hosszabb idő óta fáradozik azon, hogy a közgyűlést mentül fényesebbé és impozánsabbá tegye. E hó 16-án tartott értekezletén a rendező bizottság megbeszélte a vendégek fogadásának részleteit.

Midőn Ujvidék szab. kir. város, áthatva a közgyűlés kulturális jelentőségétől, ugy szombaton május 25-én az esti gyorsvonat érkezésekor, mint a közgyűlés megnyitása alkalmával üdvözölni fogja a vendégeket, a rendező bizottság ez úton is azzal a kérelemmel fordul a város igen tisztelt polgáraihoz, hogy házaikat a pünkösdkor tartandó közgyűlés alkalmával a vendégek tiszteletére felbőgözni sziveskedjenek.

A hét eseményeiből.

A lefolyt hét a politikában minden változatossága mellett sem hozott semmit. A miniszterelnök egymásután folytatta tárgyalásait a kibontakozás létrehozatala érdekében. Hétfőn Justh Gyulával, a függetlenségi és 48-as párt elnökével, majd Kossuth Ferencel folytatott tanácskozást és ugy lát-szott, hogy a békének nem minden remény-sége nélkül. Kedden már a Justh Gyulával folytatott tanácskozás után mindkét részről kiadták félhivatalosan, hogy a miniszterelnök által előterjesztett alap még csak arra sem elég, hogy tárgyalás indulhasson meg felette. De jött a páratlan nap, szerda és a helyzet Polónyi Géza tárgyalásai után ugy festett, hogy igen is folytatván a tárgyalást, a béke még mindig nem merült el a kutban. Ilyen változatosság mellett most már bizonyosra vesszük, hogy legközelebb megint felborul a béke, de a következő napon megint feltámad. Ez a bizonytalanság és időhuzás egyaránt kellemetlen nemcsak a kormány és pártja, hanem az ország szempontjából is. Az ellenzéket ez természetesen nem érinti, mert hiszen annak az a célja, hogy a véderőjavaslatok ne kerüljenek napirendre és ezt legkönnyebben érik el a kormány mai taktikájával. Bizonyára hálásak is érte Lukács Lászlónak, de annyira már nem, hogy elposványosítani hagyják ügyüket s ha a miniszterelnök csak annyit tud, amennyit mostanában mutat, akkor hamar utóleri elődjének sorsa, mert a nem tevéből már elég volt, a rá érünk politika már esődöt mondott és most a becsületes eszelekvések politikáját várja, követeli az ország érdeke.

* * *

A magyar városok országos kongresszusa. Bárzi István dr. székesfehérvári polgármester elnöklésével pénteken reggel kezdődött meg a magyar városok országos kongresszusa, mely szombaton május 18-án fejeződik be. 16-án este az érkezett több száz főből álló kiküldöttek: polgármesterek,

Szlovák bank részvénytársaság Ujvidéken

a betétek után fizet 4 és fél százalékos kamatot.

Egy koronás betétek kibocsátása foganatba vétetett!

országgyűlési képviselők, törvényhatósági bizottsági és képviselőtestületi tagok ismerkedő estélyre gyűltek össze. A két napon át tartó kongresszus a magyar városokat érdeklő minden aktuális kérdést letergyalt, köztük legfontosabb az új városi törvénytervezet.

Egy magyar község pusztulása. Mirt adtak róla a lapok, hogy a szolnokdobo-kamgyei Bálványos Váralja községet a ciklon, a dühöngő vihar teljesen tönkretette. Alig maradt ép ház az egész faluban, majd mind-egyik összedőlt a templommal együtt. A szerencsétlenségnek számos ember is áldozatául esett. Szóval a szerencsétlenség teljes, a pusztulás tökéletes. Az emberekben félted az embertársai iránt való szánalom, és felhangzik innen is, onnan is a segítség szükségére való figyelmeztetés. Az adás azonban csak igen nehezen indul meg, szóval könnyebben bírják, mint pénzzel, az adakozásra felhívni másokat isteneőbb cselekedet szerintük, mint például adni másoknak. Aki május havában Pesten járt, vagy az ország nagyobb városaiban, esodálkozással láthatta, hogy valósággal mennyire dühöng nálunk a jótékony-ság. Az utcák telve vannak a leguribb koldusokkal, kik a legkülönbözőbb célokra és cimeken pumpolják meg a népet. O nem ók maguk, a jótékony-ság apostolai adnak, ók másoktól gyűjtenek, ók összeszedik a pénzes számtalansor el is kezeltek, nagy botrányra fajitva a jótékony-ságot, a jótékonyok pumpolói soha egy filért nem adnak, csak kértnek, csak a nevük szerepel, csak a dícséretet és hálát vágják ók zsebre. Most is, hogy elpusztult egy magyar falu, már hallatszanak az ájjótékony-ság berkeiből a hivatgató hangok, hogy adjatok, nem mi-mondják-ti adjatok. Aki azonban adni akar, az tudni fogja ugyanis, hogy hová kell küldeni s az állam sokkal okosabban tenné, ha megszüntetné ezeket a pumpolási lehetőségeket, hogy vége legyen annak, hogy a gyűjtött pénzek fele eladmisztrálódják. De nem mernek fenn se erős kézzel rendet teremteni s inkább tűrik a visszás állapotokat. Ennek levét aztán a szerencsétlenség isszák meg, mert azok, akik jó szívet adnak, kevesebben lesznek, mert elvesztik bizalmukat, mert végre is meg kell unniok, hogy minden másnap jótékony-ság címén kizsebeljék. Az elpusztult lalú lakossága szenved meg ezt. Még meg sem indult a gyűjtés számukra, de már előre mondhatjuk, hogy nem fog nagy sikerrel járni. Az állam 2000 kor. elsősegélyt utalt ki, holott tizszer ennyi is kevés lett volna. Később, még ki fog utalni valami kis összeget, de bizonyára nem annyit összesen sem, mint amennyibe például egy közepesen drága mandátum kerül az államnak.

HIREK.

Egyházi zene. A bérnálás alkalmából a Cecilia egyesület Léh Jakab karnagy vezetése mellett a r. fél 8 órai mise alatt a következő énekeket adja elő: 1. Ecce Sacerdos Magnus. 2. D. Mattheus: de angelis, korális mise. 3. Offertorium: Sacerdotes Domini. — Bérnálás előtt: Léh J.: Jójel — egészségünku gyermekek, melyet 300-an énekelnek. Bérnálás alatt régi, 16. századbeli és újabb, klasz-szikus vokál énekek adtak elő.

A DMKE közgyűlése. A Délmagyar-országi Magyar Közművelődési Egylet ujvidéki fiókja, múlt vasárnap, május 12-én Endre Antal műszaki tanácsos, elnök elnöklété alatt VIII. évi rendes közgyűlést tartotta s azon a központ. képviselőtársak Zsiross Mihály h. főtitkár is megjelent. Az egylet egész évi üdvös működéséről Dr. Piukovich Sándor titkár számolt be terjedelmes évi jelentésben, melyből a következőket emeljük ki: a fiók a múlt évben is igen eredményes munkásságot fejtett ki. Az egyleti helyiségben elhelyezett nagyforgalmú könyvtáron kívül van még az egyletnek az iparos tanonciskolában, ujvidéki katolikus Olvasókörben, ref. iskolában, honvédtisztai körben, tűzoltó-egyletben, a vidéken pedig: Zsablyán, Csuro-

gon, Tiszakálmánfalván, Mozsoron, Sajkás-lakon, Alsókabolon, Maradékon, Korodjon és Vukováron könyvtára, ifjusági lapokat járt 15 helyre, szervezett helyben analfabéta tanfolyamot Dr. Piukovich Sándor vezetésével, kiváló tanulók jutalmazására a helybeli összes iskolákba és a következő magyar iskolákba küldött jutalomkönyveket: Zimony, Dálja, Eszék, Nasie, Pieternica, Zágráb, Cameralmoravica, Vinkovec, Mitrovica, Ruma, India, Bród, Irig, Maradik, Julián, Vrdnik, Erdevik, Daruvár, Lipik, Maradik ref., Magyarrefalu, Vukovár, Csurog, Dunagárdony, Mozsor, Sajkáslak. Helyben tartott: Dr. Piukovich Sándor az Ujvidéki Katolikus Olvasókörben 31, a honvédelegénységénél 6, Tropoliszról a főgimnázium nagytermében 1, a „Vasutas Napközi Otthon”-ban 3 előadást, ezenfelül tartottak az egylet meghívásából: Mészáros Mihály, Várady Kálmán, Havas Vilmos 2-2, Prokopetz József és Dr. Szabó Lajos 1-1 előadást. A vidéken Dr. Piukovich Sándor előadásokat tartott a következő helyeken: Zágráb, Pieternica, Nasie, Vukovár, Vinkovec 2-2 esetben és 1-1 esetben: Eszéken, Bródon, Zimonyban, Erdeviken, a zimonyi téli kikötőben, Ruman, Mitrovicán, Cameralmoravicán, Dálján, Indián, Maradikon, Magyarrefalun és Iregen. A vetülgépénél február 10-ig Császár Gyula, azontul Avar Gyula működtek közre. A tagok száma 557. Bevétel volt 1574 kor. 48 fill., kiadás 1371 kor. 89 fill. Nyul József, az osztály fahadhatatlan könyvtárosa az egyleti könyvtárról szóló jelentésében beszámolt, hogy a könyvtárat 185 en vetülgépnybe, akik 3724 kötetet olvastak, a könyvtár állománya 1058 mű 1280 kötetben. Zsiross Mihály a tapasztaltak felett legteljesebb elismerését juttatta kifejezésre. Köszönését fejezte ki Endre Antal elnöknek a lelkes vezetésért, külön jegyzőkönyvi köszönetet szavaztatott dr. Piukovich Sándor titkárnak, elismerő szavakban emlékezett meg Nyul József és Nezmák Péter pénztáros sikeres működéséért. Az egyik üresedésben levő alelnöki állásra Kardos Ignác polgáriskolai igazgató, a segédtitkári állásra Avar Gyula polg. iskolai tanár választott.

Választók száma. Az 1913. évrő össze-állított választói névjegyzékbe felvétellett I. negyedben 839, II. 787, III. 587, IV. 609, V. 546, összesen 3368, ami a f. é. 3225 választó számához képest 143 főnyi emelkedést jelent.

Deák majális. A kir. kath. magyar fő-gimnázium e hó 26-án, Pünkösdi első ün-nepén a lövölde helységeiben majalist rendez, még pedig hangversenyyel egybekötve, melynek műsora a következő: 1. Bizet: Carmen nyitány; Előadja az ifj. zenekar. 2. Kozma Ivánka: A karthagoi harangok. Melodráma. Szavalja: André Dezső VII. o. t. zongorán kíséri Molnár József VII. o. t. 3. Dancla: Resignation. Hegedűn előadja Kassovitz Károly V. o. t. zongorán kíséri Gilling Ferené VI. o. t. 4. Jelinek B.: Népdalegyvétel. a) Bus az idő... b) Biró uram! biró uram, (Baritónsoló) c) Juhászlegény bundája. d) Ha komiszáros háborog, e) Kire kacsinok, f) Nyolean vannak. Előadja az ifj. zenekar, a baritónsolót: Gyurkovics Sándor VII. o. t. 5. Dancla: IV. Symphonie. Hegedűn előadják: Maren Simon VI. és Landsmann Győző VII. o. t. 6. Vrabély Armand: Mikor a nagysága főz... Vig monolog. Előadja: Grba Branislav VIII. o. t. 7. Adám: „Si j'étais roi” operanyitánya. Előadja az ifj. zenekar. 8. Genée — Léh: A párisi ifjuság. Éneklő az ifj. zenekar. A hangversenyt tánc követi.

Uj iskolalátogató. A vallás és közoktatásügyi miniszter, Dr. Berger Ede jogtudós, bajai áll. elemi iskolai tanító a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába, az 1904. é. 50. te-

értelmében megillető személyi pótlékkal. Ujvidék székhelyvel, tanfelügyelőségi iskolalátogatóvá nevezte ki.

Megsemmisített lelkész választás. A bácsi ág. ev. egyházmegyei bíróság, mint előre látható volt, megsemmisítette az ujvidéki ág. év. egyházközségnek m. é. decem-ber havában megejtett Fabri Bertalan győzel-mével végződött, lapunkban bővebben ismer-tett lelkészválasztását. E megsemmisítés az érdekelte egyházközség tagjai körében látha-tó megnyugvást keltett. Az új pályázat kiírás-ára még nem történt döntés.

Az I. ujvidéki munkásegylet múlt vasárnap, mujus 12-én Wachtl Imre elnökle-té alatt rendkívüli közgyűlést tartott, mely elfogad a házirend kibővítését új, nemescé-lu szakaszokkal s ezenkívül Dr. Maros Károly ügyvédet, tb. ügyésznek választotta meg egyhangulag. A kizárólag emberbaráti, ne-mes célokra törekvő egyletbe való belépés különösen a helybeli kisiparosságnaK melegen ajánlható.

Érettségi. A kir. kath. főgimnáziumban az érettségi vizsgálatok szóbeli része f. juni-us hó 20-22. napjaira tüzetett ki.

Kiküldetés. Megyesi Ferenc kir. kath. magyar főgimn. igazgató érettségi elnöki minőségben a temesvári áll. főgimnáziumhoz küldetett ki.

Ezüstlakadalom. Paul Keresztély pol-gártársunk, a függetlenségi párt lelkes híve, a napokban tüte meg szük családi körben há-zassága 25 ik évfordulóját.

Gyermeknap. Az elzüllött és elhagyott gyermekek segélyezésére évek óta tartatni szokott gyermeknap ez idén június 2-án tü-zetett ki.

Athelyezés. Szommer Gyula os. és kir. százados, ujvidéki szülött, a Znaimban állomásozó 12. gy. ezredtől a 6-ik egy. ez-redhez Ujvidékre helyeztetett át.

Esküvő. Odry Márton Titelről e hó 20-án vezeteli oltárhoz Szántó Lajosnét Ujvidékről.

Eljegyzés. Boleschka János, a Teubner és társa cég főkönyvelője jegyet váltott Kiss Antal kedves, szeretetreméltó leányával, Valeriával.

Cukorkanap. A tüdőbeteg gondozó egylet javára rendezett cukorkanap 800 kor. bruttó eredményt jövedelmezett. A költségek levonása után fennmaradó tiszta jövedelemből 200 kor. az ujvidéki tüdőbeteggondozó, 200 kor. pedig a budapesti József főherceg szan-atorium-egyletnek jut.

A gyermekbarátok egylete a sze-gény gyermekek karácsonyi felruházása cél-jából ez idén rendezendő jótékonycélú kerti mulatságát f. június 2-án, kedvezőtlen idő esetén pedig jun. 9-én tartja meg a lövölde helységeiben.

Anyakönyvi hir. Az anyakönyvi hi-vatalnál e hó 10-17-ig bejelentett születések 17, még pedig 6 fiú, 11 leány; meghalt; 17.

Szanatóriumba! Ez a jelszó mindama-betegeknel, kik alapos, szakszerű gyógykeze-lést óhajtanak. Csakis sanatórium képes az eredményes gyógykezeléshez nélkülözhetlen tényezőkiel kellőképpen gondoskodni. Ezért jelent nagy haladást a gyógyászat terén min-den új sanatórium, de korszakalkotó kiváló-képpen az oly tökéletes alkotás, aminőt Pös-tyén-fürdő létesített, a szenvedők javára. Az új sanatórium kapcsolatban áll az összes iszap- és hévvíz medencékkel és kádfürdők-kel, sőt oly lakosztályokkal is bir, melyekben az eredeti gyógyforrás be van vezetve. A szanatórium kiváló jelentősége abban is meg-

SALVATOR kivaló bor- és lithium- gyógyforrás
-vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnek, vörhenyvel, emész-tési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatásu. Természetes vasmentes savanyúvíz.
Rapható ésványvízkereskedésbe és gyógyszerdrakban. SCHULTES AGOST Szinyo-Lápocsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf rakpart 8.

nyilatkozi...
és szívba...
szesülnek
Az
mindedig...
soránál, l...
adás kere...
mutatja b...
francia tu...
peket, tov...
fogtása e...
Halálhajú...
vábbá a...
Ezenkívül...
képek.
Ért...
Társai cé...
kolak tula...
működése...
elő. A vá...
és megbiz...
zetni.
Felelő...
Laptulajdon...
önálló ve...
bélyegéc...
Böve...
Az t...
szülői ház...
internétus...
a mi köze...
haladása i...
méltányolj...
tényezővel...
részen, a...
a legszebb...
pompás p...
ilyenkor a...
fiúk üdvöz...
Gyön...
den tekint...
Tágus, sze...
hónapokba...
dennapi sé...
ros pompás...
ti edzésén...
Az intéz...
növendéke...
előmenetel...
növendéke...
mérten fog...
A növendé...
tos munká...
keznek mi...
hárítani, f...
kal szolgál...
növendéke...
tükben me...
képzőkör...
elő szellem...
fő, tudom...
nemessitk...
tesznek sz...
Az intéz...
napság ált...
szabott ke...
folytonos...
sák el. Mi...
főeszköz...
Az intéz...
és hegedű...
játékyak...
Termész...
tanulás, k...
vezetőjéne...
nulmányai...
Az 1600 k...
létkiadás

nyilatkozik, hogy nemcsak a köszvényes és csúszos betegek, hanem ideg-, gyomor-, cukor- és szívbajosok is legkitünőbb kezelésben részesülnek a kiváló berendezés folytán.

Az Apolló Színház jövő heti műsora mindaddig látott mozgófényképelőadák műsoránál, legszenzációsabb. — A két óras előadás keretében a legremekőbb ujdonságokat mutatja be az Apolló, u. m. dán drámákat, francia humoreszkeket, aktuálisokat, látkepeket, továbbá Bonnot párisi apacs király elfogatása és halála. Szombat, vasárnap: „A Halálhajó” c. 3. felv. tengeri dráma még; továbbá a Mostoha, szenzációs amerikai dráma. Ezenkívül: Humoreszkek, Aktuálisok, Látkepek.

Értesítés. Fischer Lajos, a Fischer és Társai cég nagyenyedi fa- és szőlőoltvány iskolák tulajdonosa elhalálása a cég további működésében semmi változást nem idézett elő. A vállalatot ezután is az eddigi szolid és megbízható szellemben fogják tovább vezetni.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Laptulajdonos az újdéki függetlenségi és 48-as párt.

Üzlet

önálló vezetésére alkalmas idősebb borbélysegéd kerestetik.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

A mesterdalnok.

Cipőm szép és tökéletes,
Bonne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

kaucuk sarok.

Azonnali alkalmazást

nyer gyermekek mellé egy jó családból való leány.

Bővebbet: Loschitz Mária, Petőfi 14.

Az alkohol elleni harcban Marsner pezsgő limonade-bonbonokkal

készült
alkoholmentes pezsgő-limonade
a legbiztosabb szer.
Csak akkor valódi, ha ezen védőjegy van rajta, melylyel minden zacskó és minden pusztilla is el van látva.

Évi használat több mint 60 millió darab.
Egyedüli készítő:
keleti cukorárú és csokoládégyárak első esehor. részvénytársaság, K. Weinberge.
azelőtt A. MARSNER.
Képviselő: Schiffermann J. Henrik. Budapest, VIII. József körút, 63. 2-10

Egy fővárosi fiu-Internátusról.

Azt a kulturhivatást, melyet a külföldi nagy metropolisokban a szülői házat pótló és a zsege ifjuság nevelését, irányítását célzó internátusok évtizedek óta egyre fokozottabb mértékben töltenek be, a mi közönségünknek az a része, mely a modern nyugat kulturális haladása iránt mindenkor fogékony volt, évről-évre intenzívebben méltányolja. Ma már a mi fővárosunk is díszkedhetik ilyen kultur-tényezővel. Festői környezetben, a város legszebb és legégszégesebb részén, a Városliget tőszomszédságában, az Andrássy-út környékén a legszebb villanegyedben emelkedik Gábor Ignác fiu-internátusának pompás palotája (Munkácsi utca 21.) Vidám kacagástól hangos ilyenkor az intézet szép kertje, egészségtől, jókedvtől kipirult arcú fiúk üdvözik a tavaszt a boldogságtól mámorosan.

Gyönyörű az intézet modern, célszerű berendezése, mely minden tekintetben megfelel a higiénia és pedagógia követelményeinek. Tágas, szellős hálótermei, gyakori fürdés (télien otthon, a melegebb hónapokban uszodában), továbbá a rendszeres tornázás, vívás, mindennapi séták, téli sportok és a gyakori turistakirándulások a főváros pompás környékére, megannyi hathatós eszközei a növendékek testi edzésének és szellemük fölfriállításának.

Az intézet vezetője és a tanári kar a növendékek magaviseletét, iskolában való előmenetelét állandóan ellenőrzi. Minden növendéket egyéniségéhez, munkakedvéhez mértlen foglalkoztatnak a felügyelő tanerők. A növendékek megszokják a rendes és pontos munkát; kivált a pedagógusok igyekeznek mindenféle tanulási nehézséget elhárítani, fölvilágosításokkal, magyarázatokkal szolgálni és az egész évi tananyagot a növendékek agyában fölfriáltva emlékeztükben megtartani. Az intézetnek külön ön-képzőköre van, ahol a növendékek megfelelő szellemi ellenőrzés mellett olvasnak föl, tudományos és szépirodalmi előadásokkal szórakoztatják egymást, nemesebbek egymás lelkét és ily módon bizonyos szellemi önállóságra tesznek szert, nemes versengésben, vajjon ki mulja fel a másikat.

Az intézet tanerői gondot fordítanak arra, hogy mindazt, amit manapság általános műveltségnek neveznek, ne csak az iskola szűkre szabott keretében tanulják meg a növendékek, hanem könnyűszerrel, folytonos megbeszélésekkel, a legkiválóbb tanerők társalgásával sajátítsák el. Minthogy pedig az általános műveltség megszerzésének egyik főeszköze a nyelvtudás, az intézetben kötelező a francia s német társalgás.

Az intézet növendékei külön tanfolyamokban sajátítják el a zongora és hegedűjátékot, elsőrendű mesterek felügyelnek a növendékek játékgyakorlatára.

Természetes, hogy kitünő pedagógusok vezetése mellett könnyű a tanulás, könnyű az általános műveltség megszerzése és az intézet vezetőjének főbüszkesége méltán az lehet, hogy a növendékek tanulmányait a legkülönbözőbb intézetekben jó eredménnyel végzik. Az 1600 koronányi internátusi díj lefizetésével a szülőt szemmiféle mel-lékkiadás nem terheli, ugynevezett „mellékszámla” az internátusban

ismeretlen fogalom. Az intézet vezetőjének nagy érdeme, hogy külön szünidei internátust alkotott, úgy, hogy a nagy vakációt a fiatalság a gondosabb pedagógiai felügyelet mellett töltheti el. Kirándulásokon, hegyi turákon, gyalogvándorlásokon a növendékek belkében kifejlődik a természet szépsége iránti érzék, felejthetetlen impresziót nyernek, úgy, hogy nemcsak testi fejlődésükre hasznos a nyári vakáció, de a lélek evolúciójára is.

A szünidei internátus növendékei érdekes és pedagógiai szempontból értékes kétheti gyalogvándorlason vesznek részt az intézet igazgatójának és néhány tanárának vezélése mellett. Az utolsó években a következő gyalogvándorlásokon vettek részt a szünidei internátus növendékei:

1905-ben Matlárházáról Poprád Dobsinai jégbarlang — Vereskő — Murány — Tiszolc — Zlatnó — Poltár — Losoncig.

1906-ban Tátralomnic-ról a Királyhegyen és a murányi fensikon keresztül Breznóbánya, a Szalkán át Körmeobánya — Selmecebánya felé Lévaig. 1907-ben Innichenből (Deltiro) Misurina Cortina d'Ampezzo — Falzarego nyergen keresztül Andraz — Alege — Agordó — Bellunó felé Velencébe.

1908-ban Ujtatrafüredről Poprád — Dobsina — Murány — Tiszolc — Rimaszombat — Ajnácskő — Pétervásár felé a Mátrán keresztül Gyöngyösig.

1909-ben az internátus a nagy vakációt a francia nyelv gyakorlása céljából Franciaországban a Chamonix mellett fekvő Servozban — a Mont-Blanc alján töltötte.

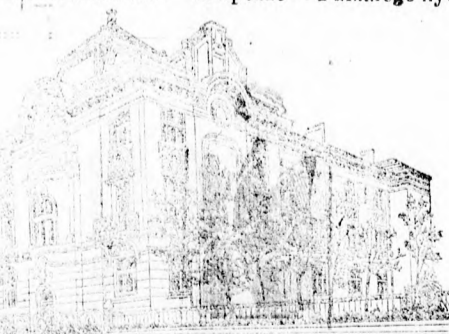
A gyalogvándorlás utáni a következő volt: Servoz — Chamonix — Argentière — Tête-Noire — Col de la Forclaz — Martigny, azután a Rhone glacer mellett fekvő Furkapason át Andermatt — Oberalp — Disentis — Ilanz, a felső Rajna völgyében.

1910-ben az internátus a nagy szünidőt ismét a Mont-Blanc alján Servozban töltötte. A gyalogvándorlás a következő irányban volt:

Servoz — Chamonix — Argentière — Col de Balme — Martigny — Grand St-Bernárd — Aosta — Vartourmanzho, Alagna Monte — Rosa (déli tővénel Varallo — Orta — Lago-Maggiore — Milano.

Ezidén az intézet a nagy vakációt Tátralomnicon, külön e célra berendezett villában (nagy parkkal, teniszpályával) fogja tölteni. A gyalogvándorlás a murányi fensik, Királyhegy, a Szepesti Magura-Dunajecz vidékére és a Magas Tátra magyar és lengyel részére van tervezve, ahol a növendékeknek bőséges alkalma nyílik a vidék természeti szépségeit és történelmi nevezetességeit megismerni. Internátusi díj a szünidőre utiköltséggel együtt 600 korona.

Bárki is óhajt érdeklődni a Gábor internátus iránt, bizalommal fordulhat az internátus széles tudású, európai műveltségű, nagy pedagógia, mint az irodalom terén jónévvű igazgatójához, Gábor Ignác-hoz, aki elsőrendű pedagógiai érzékével, nagy intelligenciájával, rendkívüli energiájával méltán vivhatta ki a társadalom elismerését.

VÉR ERŐ

Csak úgy lehet a leves jó,
Ha van benne Diana só.

MARKBREIT-féle

DIANA SÓ

erősíti az emésztőszerveket, *erősíti* a gyomorizmokat, *erősíti* a gyomor-falat, *erősíti* a beleket, *frissíti* a gyomoridegzetet, *frissíti* a vérműködést, megjavítja az étvágyat, *rendbe hozza az elrontott gyomrot.* *Erősíti a levest.*

Azért tesz minden ember

Diana só-t a levesbe.

Nem is lehet a leves jó,

Ha nincs benne Diana só.

Főraktár:

WAGNER TESTVÉREKNÉL

Naponta frissen pörkölt kávé.
Tekintse meg villany pörköldénket.
WAGNER TESTVÉREK
UJVIDÉK.

5-100

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZÖR kevesebb a gond,
II-SZÖR kevesebb a munka,
III-SZÖR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított.

BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is. Bármily harmatnál is permetezhet vele. Semmi üledéke nincs. Számtalan elismerő nyilatkozat: „Gyártjuk az eddig dr. Asohenbrandt szabadalmát képezett Rézkénport és bordói port is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást a FORHIN-gyártól, Budapest, Képvisező: Káator idoriz. Ujvidék.

Egyedüli árusító Ujvidéken: Findeisen Gusztáv kereskedő.

Bérbe adó.

Nagy helyiség és komptoir, portáléval, a piac kellő közepén, állványokkal és felszereléssel együtt 1912. évi augusztus hó 1-től bérbe adó. Mindennemű üzletnek igen alkalmas.

Egy butorozott utcai szoba azonnal kiadó. Bővebbet nyújt.

Matits Péter.

2-6

a fehér tulipánhoz.

Telefon szám: 20.

Tűzifa-felapritás!

Villanyerőre berendezett tűzifa-felapritótelepünkön 3/4 óra alatt felapritunk egy öl tűzifát a következő díjak mellett:

1 öl tűzifa fűrészelésért . . . . . K. 2. —
1 „ „ fűrészelésért és hasogatásért „ 4. —
1 „ „ fakamrába a pincébe rakosgatásért 1. házba szállításért „ 2.40

Telefon megrendeléseket is pontosan eszközöltetünk.

Teljes tisztelettel

Ernst János és Fiai.

Ház eladás.

Bem utca 21. sz. alatt hat utcai szoba, konyha s egy udvari lakás, telek 1 hold és 13 méter nagy. Bővebbet ugyanott.

1-3

BRÜNNI kelmék

férfi ruhának a legolcsóbb árakon legjobban kaphatók

ETZLER & OSTAL

a tanító-szövetség és áll. tisztviselőgyelet szállítójánál

BRÜNN, 87.

A gyári piacról való közvetlen kezevesvásárlásnál sok pénzt takarít meg a magánember. Csak új modern áruk mindenféle árban. A legkisebb mérték is levágatik.

Dus mintagyűjtemény bérmentve megtekintésre.

ALAPÍTOTT 1894

A PARIACI SASHOZ

LUDWIG JÓZSEF

FÜSZER-ÁRUSKÖZÖSSÉG UJVIDÉK.

ajánlja dusan felszerelt fűszer, kávé, tea, rum-, ásványvizek és magyarádi hegyaljai borok nagy raktárát. Különösen figyelembe ajánlja szőlősgazdáknak a nála kapható „Kontinentál” nevű szőlőajtógumit, mely a maga nemében páratlan s a legrosszabb időben is kitar. Erről számos elismerő levél tanuskodik. Különösen ajánlja továbbá a „Saxonia” rézgálicot, mely 96%-os, raffiát stb.

Dus választéka van konyhakerti magyaktól is, melyeknek csiraképességeért jótáll. Árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

920/0-os denaturált szesz.

4-40

III. kir. dohány, szivar, okmány s postabélyeg áruháza

Hirdetmény.

A róm. kath. hitközség Kosuth Lajos utca 30. szám alatt épülő bérpalotájában 1912. május hó 1-re különféle bolthehelyiségek pinceraktárral, 1912. augusztus hó 1-én pedig 2 négy szobás urilakás kiadók.

A tervek a hitközség irodájában bármikor megtekinthetők s ugyanott a szükséges többi felvilágosítások is megadatnak.

Balla Árpád
I-ső syndikus.